

Miesięcznik
„BEZPIECZEŃSTWO PRACY.
Nauka i Praktyka”
ukazuje się od 1971 roku.

Czasopismo wyróżnione nagrodą
Głównego Inspektora Pracy
im. Haliny Krahelskiej (2005),
jest poświęcone zapobieganiu wypadkom
przy pracy i chorobom zawodowym.

Wydawca:
Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Central Institute for Labour Protection
– National Research Institute

Adres wydawcy i redakcji:
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 22 623-36-75
tel./fax: 22 623-46-48
www.ciop.pl
e-mail: bpredekga@ciop.pl

Redaguje zespół i Komitet:
doc. dr inż. DANIUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHARSKA
dr hab. inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komitetu)
mgr KAMIL P. JACH
(red. nacj.), kajaci@ciop.pl
mgr MICHALINA KONDEJ-
-MATAREWICZ
mgr ELŻBIETA MAUER

Wydawnictwo jest indeksowane w:
CISDOC, CISILO, OSHUPDATE, FIRELINE,
NIOSTIC, HSELINE,
INDEX COPERNICUS, OSH-BHP

Publikacje są punktowane w ramach
parametrycznej oceny jednostek
w Ministerstwie Nauki
i Szkolnictwa Wyższego.

Rekapsów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzega się również
prawo skracania materiałów
przeznaczonych do publikacji
oraz dokonywania poprawek
redakcyjnych.
Artykuły są recenzowane.
Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia,
reklamy i wkładki, za których treść
nie odpowiada.

Opracowanie graficzne:
Jolanta Maj

Skład: Empestudio
Warszawa, ul. Drwali 13
Druk: EFEKT
Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Nakład: 2500 egz.

Prof. Gary Cowley/Stock XCHNG

Debata w CIOP-PIB. Bezpieczeństwo pracy w górnictwie – problem ponad podziałami ..... II s. okł.
A debate at CIOP-PIB. Occupational safety in mining – an issue more important than any divisions

Bezpieczna praca w strefie wybuchowej. Terminal Przeładunku Gazów Płynnych w Brzeźnie 3
Safe work in an explosive atmosphere. The Liquid Gas Reloading Terminal in Brzeźno.

Wielcy polskiej nauki: uczeni, pionierzy, odkrywcy.
Włodzimierza Sedlaka budowanie teorii elektromagnetycznej natury życia
The great minds of Polish science: scholars, scientists, pioneers, explorers.
Włodzimierz Sedlak's electromagnetic theory of life
Marek Bielski, Andrzej Krawczyk 6

Tomograficzny strach 7
Fear of tomography

Zapewnianie zgodności maszyn z nową dyrektywą maszynową 2006/42/WE
Harmonizing machinery with the new 2006/42/EC machinery directive
Józef Gierasimiuk 8

Narażenie zawodowe na naturalne promieniowanie nadfioletowe w Polsce – ocena szacunkowa
Occupational exposure to solar ultraviolet radiation in Poland – estimation
Agnieszka Wolska, Łukasz Gatecki 14

Kierunki rozwoju odzieży inteligentnej
Directions in developing intelligent clothing
Grażyna Bartkowiak 18

Stężenie i rozkład wymiarowy cząstek spalin silników Diesla w powietrzu w garażu
Concentration and size distribution of Diesel fume particles in garage air
Elżbieta Jankowska, Małgorzata Pośniak 23

Wdrażanie w przedsiębiorstwach wymagań dotyczących oceny ryzyka zawodowego
Implementing the requirements related to occupational risk assessment in enterprises
Zofia Pawłowska 28

ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW
ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS
Wiesława Lempka 32

DONIESIENIA Z ZAGRANICY ..... III s. okł.
REPORTS FROM ABROAD

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A.: wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 22 532-87-31, 22 532-88-16, 22 532-88-19, 22 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumerata od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakaliowa 4, tel. 22 355-05-60 do 66, fax 22 355-05-67,68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 22 836-70-08.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Miesięcznik
„BEZPIECZEŃSTWO PRACY”
Nauka i Praktyka
ukazuje się od 1971 roku.

Czasopismo wyróżnione nagrodą
Głównego Inspektora Pracy
im. Haliny Kraheńskiej (2005),
jest poświęcone zapobieganiu wypadkom
przy pracy i chorobom zawodowym.

Wydawca:
Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Central Institute for Labour Protection
– National Research Institute

Adres wydawcy i redakcji:
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel. 022 623-36-75
tel./fax: 022 623-46-48
www.ciop.pl
e-mail: bpredekacja@ciop.pl

Redaguje zespół i Komitet:
doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHALSKA
dr hab. inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komitetu)
mgr KAMIL P. JACH
(red. nac.) kajak@ciop.pl
mgr MICHALINA KONDEJ
-MATAREWICZ
mgr ELŻBIETA MAUER

Wydawnictwo jest indeksowane w:
CISDOC, CISILO, OSHUPDATE, FIREINF,
NIOŠHTIC, HSELINE,
INDEX COPERNICUS, OSH-BHP

Publikacje są punktowane w ramach
parametrycznej oceny jednostek
w Ministerstwie Nauki
i Szkolnictwa Wzroszego.

Rękopisów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzegają się również
prawa skracania materiałów
przeznaczonych do publikacji
oraz dokonywania poprawek
redakcyjnych.
Artykuły są recenzowane.
Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia,
reklamy i wkładki, za których treść
nie odpowiada.

Opracowanie graficzne:
Jolanta Maj

Skład: Empestudio
Warszawa, ul. Drwoli 13
Druk: EFEKT
Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Nakład: 2500 egz.

Fot. Rafał Kotlika

BP nr 2 (461) luty 2010 BP No. 1 (461) February 2010

Kolejne certyfikaty dla ekspertów bhp More certificates for OSH experts	II s. okł.
Bezpieczeństwo misji ratunkowej Rescue mission's safety	2
Wszystko o nowej dyrektywie maszynowej. Konferencja, Warszawa, 10 lutego 2010 Everything about the new machinery directive. A conference, Warsaw, February 10, 2010	5
Cleaner's Seminar, Bruksela, 2-3 grudnia 2009 Cleaner's seminar, Brussels, December 2-3, 2009	6
Zagrożenia chemiczne w środowisku pracy personelu sprząającego Cleaners' exposure to chemical hazards Małgorzata Szewczyńska, Elżbieta Dobrzyńska, Małgorzata Pośniak	7
Wytyczne do samodzielnej oceny stanu technicznego przemysłowych hełmów ochronnych Guidelines for users' assessment of the physical condition of industrial safety helmets Krzysztof Baszczyński, Marcin Jachowicz	10
Zachorowalność na pylicę płuc w górnictwie węgla i skuteczność działań profilaktycznych Incidence rate of pneumoconiosis in coal mining and the efficiency of preventive measures Krzysztof Matuszewski, Andrzej Kalus	13
Izolacyjność cieplna odzieży Thermal insulation of clothing Magdalena Zwolińska, Anna Bogdan	17
Obciążenie i dolegliwości układu mięśniowo-szkieletowego a stan wiedzy pracowników w zakresie ergonomii stanowiska komputerowego Musculoskeletal load and disorders and workers' knowledge about the ergonomics of a computer workstation Paweł Bartuzi, Joanna Kamińska	21
Przydatność preparatu AFS do eliminacji azbestu – badania laboratoryjne The usefulness of AFS specimen in eliminating asbestos – laboratorial research Mieczysław Foltyn	24
61. posiedzenie Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy 61th meeting of the Interdepartmental Commission for Maximum Admissible Concentrations and Intensities for Agents Harmful to Health in the Working Environment Jolanta Skowroń	26
OBRADOWAŁA RADY OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP Bilans roku 2009: na ile skuteczna jest ROP? LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION Assessment of 2009: how effective is the Labour Protection Council?	30
ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS Wiesława Lempka	31
DONIESIENIA Z ZAGRANICY REPORTS FROM ABROAD	32
Projektowe osiągnięcia w zakresie bhp firmy Fluor S.A. Achievements in OSH design of Fluor SA	III s. okł.

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A. - wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 022 532-87-31, 022 532-88-16, 022 532-88-19, 022 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumerata od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakaliowa 4, tel. 022 355-05-60 do 66, fax 022 355-05-67, 68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 022 836-70-08.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

60 lat społecznej inspekcji pracy ..... II s. okł.
60 years of voluntary safety inspection

Miesięcznik
„BEZPIECZEŃSTWO PRACY
Nauka i Praktyka”
ukazuje się od 1971 roku.

Czasopismo wyróżnione nagrodą
Głównego Inspektora Pracy
im. Haliny Krahelskiej (2005),
jest poświęcone zapobieganiu wypadkom
przy pracy i chorobom zawodowym.

Wydawca:
Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Central Institute for Labour Protection
– National Research Institute

Adres wydawcy i redakcji:
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel. 022 623-36-75
tel./fax: 022 623-46-48
www.ciop.pl
e-mail: bpredekacja@ciop.pl

Redaguje zespół i Komitet:
doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHAŁSKA
dr hab. inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komitetu)
mgr KAMIL P. JACH
(red. naczk.), kajac@ciop.pl
mgr MICHALINA KONDEJ-
MATAREWICZ
mgr ELŻBIETA MAUER

Wydawnictwo jest indeksowane w:
CISDOC, CISILO, OSHUPDATE, FIREINF,
NIOSH/C, HSELINE,
INDEX COPERNICUS, OSH-BHP

Publikacje są punktowane w ramach
parametrycznej oceny jednostek
w Ministerstwie Nauki
i Szkolnictwa Wyższego.

Rękopisów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzeżenie się również
prawo skracania materiałów
przeznaczonych do publikacji
oraz dokonywania poprawek
redakcyjnych.
Artykuły są recenzowane.
Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia,
reklamy i wkładki, za których treść
nie odpowiada.

Opracowanie graficzne
Jolanta Maj

Skład: Empestudio
Warszawa, ul. Drwali 13
Druk: EFEKT
Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Nakład: 2500 egz.

Bogactwo różnorodności. Rozmowa z Aliną Wojtowicz-Pomierną,
z-cą dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych 2
An abundance of variety. An interview with Alina Wojtowicz-Pomierna, Deputy Director
of the Office of the Government Plenipotentiary for Disabled Persons

Z doświadczeń eksperta ds. bhp certyfikowanego w CIOP-PIB. Biegaj bezpiecznie!
From an experienced OSH expert with a CIOP-PIB certificate. Run safely!
Andrzej Dziedzic 5

Oddziaływanie motywacyjne systemu zróżnicowanej składki na społeczne ubezpieczenie wypadkowe
Motivation impact of differentiated contribution system on social accident insurance
Jan Rzepecki 8

Zasady kwalifikacji zakładów nieświędowskich zagrażających poważną awarią przemysłową
stosowane przez Inspekcję Ochrony Środowiska i Państwową Straż Pożarną
The Inspection of Environmental Protection and the State Fire Service's
principles of identifying non-Seveso establishments producing a hazard of a major accident
Agnieszka Gajek, Jerzy S. Michalik, Hanna Rutkowska, Paweł Janik, Dariusz Dziwulski, Sławomir Zajęc 12

Ramy prawne bezpieczeństwa w transporcie towarów niebezpiecznych (1) – ADR
Legal proceedings concerning safety in transporting hazardous products (1) – ADR
(The European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
Krzysztof Łangowski 17

Zagrożenia chemiczne i biologiczne – sortowanie odpadów komunalnych (1)
Chemical and biological hazards. Sorting municipal waste (1)
Zbigniew Makles, Wojciech Domański 22

„Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dobre dla Ciebie. Dobre dla firmy”
Europejska kampania informacyjna na rzecz oceny ryzyka zawodowego – zakończona
The European campaign “Risk Assessment. Healthy Workplaces. Good for You. Good for Business” is over
Joanna Janecka, Karolina Farin 26

Tłumik hałasu emitowanego przez układy wentylacji dużej mocy
Noise damper for intake and exhaust hoods for cooperation with high-power fans
Aneta Augustyn, Marek Pierchala 28

OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP
Bezpieczeństwo pracy na budowach – znana diagnoza, recepty ciągle niedoskonałe
LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION
Occupational safety at construction sites – an established diagnosis, yet still less-than-perfect prescriptions 31

ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW
ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS
Wiesława Lempska 32

DONIESIENIA Z ZAGRANICZNY ..... III s. okł.
REPORTS FROM ABROAD

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A. wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratorki. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 022 532-87-31, 022 532-88-16, 022 532-88-19, 022 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumeratę od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumeratę od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumeratę od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres: www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakalowa 4, tel. 022 355-05-60 do 66, fax 022 355-05-67,68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 022 836-70-08

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Fot. Galina Barskaya, Bigstockphoto

Wspomnienie minister Grażyny Gęsickiej Memorial of late minister Grażyna Gęsicka	2
Wspomnienie Prezydenta RP profesora prawa pracy, Lecha Kaczyńskiego Memorial of late president of Poland, labour law professor, Lech Kaczyński	3
28 kwietnia – Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy Międzynarodowa Organizacja Pracy Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych April 28 – World Day for Safety and Health at Work International Labour Organization International Commemoration Day for Dead and Injured Workers International Trade Union Confederation	4
Bezpieczeństwo eksploatacji maszyn, urządzeń i budynków to podstawa Wywiad z Jukką Takalą, dyrektorem Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy Proper maintenance is essential for managing workplace hazards and risks An interview with Jukka Takala, Director of the European Agency for Safety and Health at Work	8
Bezpieczeństwo ruchu lotniczego Aviation safety Marek Bielski, Andrzej Krawczyk	10
Zakłady niesevesowskie: struktura branżowa, rodzaje zakładów, niebezpieczne substancje chemiczne oraz stan zarządzania ryzykiem poważnych awarii przemysłowych Non-Seveso establishments: branches and types of establishments, dangerous chemical substances and major accident risk management Agnieszka Gajek, Jerzy S. Michalik, Paweł Janik, Dariusz Dziwulski, Sławomir Zajęc, Andrzej Adamczyk, Sławomir Sakrajda, Wiesław Rybacki	14
Sposoby obniżenia poziomu drgań miejscowych w Finnveden Metal Structures Means of decreasing the level of local vibration in Finnveden Metal Structures Lidia Orławska, Sławomir Bizoń, Daniel Zejma, Kazimierz Świerk	19
Z doświadczeń eksperta ds. bhp certyfikowanego w CIOP-PIB Znaczenie okresowej analizy stanu bhp w zarządzaniu bezpieczeństwem i higieną pracy From an experienced OSH expert with a CIOP-PIB certificate. Importance of periodic OSH analysis to OSH management Grażyna Racek	24
62. posiedzenie Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynniki Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy 62th meeting of the Interdepartmental Commission for Maximum Admissible Concentrations and Intensities for Agents Harmful to Health in the Working Environment Jolanta Skowroń	26
OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP O realizacji programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” w 2009 r. LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION On the programme „Safety and working conditions improvement” realization in 2009	28
ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS Wiesława Lempka	31
DONIESIENIA Z ZAGRANICY REPORTS FROM ABROAD	32
19. edycja konkursu na plakat poświęcony problematyce bezpieczeństwa i ochrony człowieka w środowisku pracy pn. „Oświelenie” The 19th edition of the Occupational Safety Poster Competition „Lighting”	III s. okł.

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A. wydaje na złoty kwartale od 5 lutego, niezależnie od wyjątkowego nadzyczenia prenumeraty przyjmują edycje: kolportażowa RUCH S.A. subskrypcja dla miejsc zamieszkania lub siedziby prenumeraty. Informacja o warunkach prenumeraty 28. stycznia doładowy za grupę cennik RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy ul. 244 Warszawa ul. Jana Kromera 20, tel. 022 500 80 37, 022 500 80 38, fax 022 500 06 09, 022 500 06 20, wtykna 0 500 020 09

Urzędy pocztowe odpisy na listy kwartalne dostarczają listyce przyjmują do 30 kwietnia na prenumeraty od 1 stycznia następnego roku. Wpłaty kwoty – prenumerata od 1 kwietnia do 31 maja – prenumerata od 1 lipca do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października do 31 grudnia w wartości od miesięcznej w/w trybach mail. o przelazie reprezentacyjnych listy w kwoty listyce przyjmują listyce dostarczają. Zamówienia można przesłać także na adres: www.poczta-piekni.pl/prenumeraty. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez zobowiązań dozwolonych ank. bez zobowiązań wyprzedzenia dostaw.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych: jak: KOLPORTER S.A. ul. Ofiar Gwolińskich 4, tel. 022 355 05 60 do 06, fax 022 355 05 60; oraz GARMOND PRESS S.A. ul. 106 Warszawa, ul. Niekulska 5 tel./fax 022 845 70 08

Exemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

BEZPIECZEŃSTWO 5

PRACY nauka i praktyka

wydanie specjalne

Inauguracja polskiej edycji nowej kampanii europejskiej „Bezpieczeństwo eksploatacji maszyn, urządzeń i budynków” ..... II s. okł. The launch of the Polish edition of the new European campaign “Maintenance Safety at Work”	
Ratownictwo w warunkach ekstremalnych. Rozmowa ze st. brygadzystą Dariuszem Marczyńskim, dyrektorem Krajowego Centrum Ratownictwa i Ochrony Ludności KG PSP ..... 2 Rescue missions in extreme conditions. Interview with Dariusz Marczyński, Head of the National Centre for Rescue Operations and Civil Defense of the National Fire Services Headquarters	2
O bezpiecznej eksploatacji budynków. Seminarium w Gdańsku ..... 3 On safe maintenance of buildings. A seminar in Gdańsk	3
Zachować zdrowie na budowie. Piknik w Łławie ..... 4 Staying healthy at a construction site. A picnic in Łława	4
XV Międzynarodowa Konferencja Zwalczania Hałasu „Noise Control 2010” ..... 6 15th International Conference on Noise Control “Noise Control 2010”	6
60 lat minęło. Uroczyste obchody jubileuszu CIOP-PIB ..... 8 60 years gone by. Ceremonial jubilee of CIOP-PIB	8
Efektywność zarządzania zasobami ludzkimi w aspekcie bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia w przedsiębiorstwie (1) Effectiveness of human resources management in terms of work safety and health <i>Jan Rzepecki</i> 10	10
Prawna ochrona wynagrodzenia Legal protection of wages <i>Wojciech Dyląg</i> 14	14
Zarządzanie bezpieczeństwem pracy w bibliotekach OSH management in libraries <i>Jerzy Dudek</i> 16	16
Aktualizacja tezaury „Bezpieczeństwo pracy i ergonomia” Adapting to changes – updating the “Occupational safety and ergonomics” thesaurus <i>Agnieszka Młodzka-Stybel</i> 19	19
Środki ochrony skóry – definicje, rodzaje, zastosowanie, ocena ryzyka zawodowego i obowiązujące w Polsce regulacje prawne (1) Guidelines on skin protection measures (1) <i>Joanna Kurpiewska, Jolanta Liwkowicz</i> 23	23
Bezpieczne użytkowanie odzieży ostrzegawczej – ocena degradacji fotochemicznej materiałów polimerowych Warning clothing safe use <i>Adam Pościk</i> 26	26
OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP Podsumowanie działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2009 r. – diagnoza i recepty ..... 30 LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION The activity of the National Labour Inspectorate in 2009 – a diagnosis and ideas	30
ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS <i>Wiesława Lempka</i> 31	31
DONIESIENIA Z ZAGRANICY REPORTS FROM ABROAD 32	32
Oferta Centrum Edukacyjnego na II półrocze 2010 r. .... IV s. okł. What is on offer at the Centre for Education of CIOP-PIB in the second half of 2010	

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A.: wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumerata. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 22 532-87-31, 22 532-88-16, 22 532-88-19, 22 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumeratę od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumeratę od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumeratę od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres: www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakaliowa 4, tel. 22 355-05-60 do 66, fax 22 355-05-67,68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 22 836-70-08.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Hałas pod kontrolą. XV Międzynarodowa Konferencja Zwalczenia Hałasu „Noise Control 2010” Noise under control. The 15th International Conference on Noise Control “Noise Control 2010”	2
W Szczecinie o ocenie ryzyka zawodowego On occupational risk evaluation in Szczecin	6
O współpracy z cechem rzemiosł. Z doświadczeń eksperta ds. bhp certyfikowanego w CIOP-PIB On cooperation with craft guild. From the experience of the OSH expert certified in CIOP-PIB	6
Bezpieczeństwo pracy w fotografii Safety at work in photography <i>Karolina Farin</i>	7
Społeczne aspekty kultury bezpieczeństwa na drodze i w firmach transportowych Social aspects of safety culture on the road and in transport enterprises <i>Andrzej Najmiec, Anna Łuczak</i>	10
Metody socjalizacji adeptów górnictwa na przykładzie działań Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. Methods of socializing students of mining in the Katowicki Holding Węglowy S.A., a case study <i>Agnieszka Szczygielska, Eugeniusz Małobęcki</i>	14
Psychospołeczne czynniki ryzyka występujące na stanowiskach pracy w sektorze hotelarskim i gastronomicznym Psychosocial risk factors in hotels, restaurants and the catering sector <i>Anna Kazenas</i>	17
Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia osób młodych odbywających staże dla bezrobotnych Occupational safety and health for young people undertaking training during unemployment <i>Barbara Krzyśków</i>	20
Motywacja osób niepełnosprawnych do podjęcia i utrzymywania pracy zawodowej Motivating people with disabilities to take up and keep jobs <i>Karolina Pawłowska</i>	24
Ocena obciążenia statycznego z zastosowaniem metody OWAS Assessing static load with OWAS <i>Danuta Roman-Liu, Tomasz Tokarski</i>	28
Środki ochrony skóry – wymagania, dobór, znakowanie, aplikacja i program ochrony skóry (2) Guidelines on skin protection measures (2) <i>Joanna Kurpiewska, Jolanta Liwkowicz</i>	32
Możliwość lokalizacji źródeł dźwięku przez osoby z dysfunkcją słuchu Ability to localize sound sources by people with a hearing dysfunction <i>Paweł Górski</i>	35
Zasoby piśmiennicze jako źródło zagrożeń chemicznych Stationery resources as a source of chemical hazards <i>Zbigniew Makles, Małgorzata Szewczyńska</i>	38
Badania wpływu rodzaju oleju smarnego oraz prędkości obrotowej na emisję hałasu przekładni zębatach The role of lubrication and angular velocity in reducing the noise accompanying operation of gear transmissions <i>Andrzej Wiczorek, Jacek Spatek, Maciej Kwaśny</i>	43
OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP Poprawa bezpieczeństwa pracy – różne metody, jeden cel LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION Occupational safety improvement – various methods, one goal	46
ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS <i>Wiesława Lempka</i>	48
DONIESIENIA Z ZAGRANICY REPORTS FROM ABROAD	III str. okł.

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A., wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumerata. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 22 532-87-31, 22 532-88-16, 22 532-88-19, 22 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumeratę od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumeratę od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumeratę od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i miast, o ad osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres: www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakalowa 4, tel. 22 355-05-60 do 66, fax 22 355-05-67, 68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 22 836-70-08.

Exemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Wydawca:

Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Central Institute for Labour Protection
– National Research Institute

Adres wydawcy i redakcji:

00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 22 623-36-75
tel./fax: 22 623-46-48
www.ciop.pl
e-mail: bpredekacja@ciop.pl

Redaguje zespół i Komitet:

doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMILUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHALSKA
dr hab. inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komitetu)
mgr KAMIL P. JACH
(red. naczk.), kaja@ciop.pl
mgr MICHALINA KONDEJ-
MATAREWICZ
mgr ELŻBIETA MAUER

Wydawnictwo jest indeksowane w:
CISDOC, CISOLO, OSHUPDATE, FIREINF,
NIOSHITIC, HSELINE,
INDEX COPERNICUS, OSH-BHP

Rękopisów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzega się również
prawo skracania materiałów
przeznaczonych do publikacji
oraz dokonywania poprawek
redakcyjnych.
Artykuły są recenzowane.
Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia,
reklamy i wkładki, za których treść
nie odpowiada.

Opracowanie graficzne:

Jolanta Maj

Skład: Empestudio

Warszawa, ul. Drwali 13

Druk: EFEKT

Warszawa, ul. Lubelska 30/32

Nakład: 2500 egz.

Konkurs na plakat pn. „Oświetlenie” – rozstrzygnięty „Lighting” poster competition settled	II s. okt.
Świat polskimi inżynierami stoi. I Światowy Zjazd Inżynierów Polskich The world's filled up with Polish engineers. The 1st global convention of Polish engineers	2
Jony w nanorurkach. Ciemny krzem usprawni elektronikę Ions in nanotubes. Dark silicon will improve electronics	3
Problematyka wypadkowości wśród kierowców flotowych The issue of accidents among fleet drivers Krystyna Zużewicz, Maria Konarska, Anna Łuczak	4
Bezpieczeństwo transportu drogowego paliw płynnych w cysternach – podstawowe obowiązki uczestników przewozu Safe road transportation of liquid fuels in tankers – basic obligations of participants of road traffic Mariusz Pułkowski, Wojciech Domański	9
Wypadki drogowe w Polsce – czynniki sprawcze i zapobieganie Road accidents in Poland – causes and prevention Mariusz Goniewicz, Krzysztof Goniewicz	14
Ryzyko związane z zawodową ekspozycją na preparaty cytostatyczne Work-related exposure to cytostatics Paweł Gać, Krystyna Pawlas	18
Badanie zarządzania zasobami ludzkimi w aspekcie bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia w przedsiębiorstwie (2) Research on human resources management in terms of occupational safety and health in a company (2) Jan Rzepecki	22
Metoda oceny ryzyka zawodowego podczas pracy w środowisku zimnym A method of assessing risk during work in cold environments Anna Bogdan	26
63. posiedzenie Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy 63th meeting of the Interdepartmental Commission for Maximum Admissible Concentrations and Intensities for Agents Harmful to Health in the Working Environment Jolanta Skowroń	29
ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS Wiesława Lempka	30
OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP Ochrona zdrowia pracujących – nowe wyzwania LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION Employees' health protection – new challenges	32
DONIESIENIA Z ZAGRANICY REPORTS FROM ABROAD	III s. okt.

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A., wpłaty na okresy kwartalne do 5 każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 22 532-87-31, 22 532-88-16, 22 532-88-19, 22 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumerata od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres: www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakaliowa 4, tel. 22 355-05-60 do 66, fax 22 355-05-67,68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 22 836-70-08.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Fot.: Marcin Sadłowski/BigStockPhoto

Wydawca:

Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
Central Institute for Labour Protection – National Research Institute

Adres wydawcy i redakcji:

00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 22 623-36-75
tel./fax: 22 623-46-48
www.ciop.pl
e-mail: bpredekacja@ciop.pl

Redaguje zespół i Komitet:

doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHARSKA
dr hab. inż. WIKTOR M. ZAWIESKA (przew. Komitetu)
mgr KAMIL P. JACH (red. nacj.), k.jach@ciop.pl
mgr MICHALINA KONDEJ-MATAREWICZ
mgr ELŻBIETA MAUER

Wydawnictwo jest indeksowane w:
CISDOC, CISILO, OSHUPDATE, FIRELINE, NIOSHTIC, HSELINE, INDEX COPERNICUS, OSH-BHP

Rekopisów niezamówianych redakcja nie zwraca. Zastrzega się również prawa skracania materiałów przeznaczonych do publikacji oraz dokonywania poprawek redakcyjnych. Artykuły są recenzowane. Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia, reklamy i wkładki, za których treść nie odpowiada.

Opracowanie graficzne:
Jolanta Mój

Skład: Empestudio
Warszawa, ul. Drwali 13
Druk: EFEKT
Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Nakład: 2500 egz.

Foto: Nathan King/BigStockPhoto

I Kongres Służby BHP w Polsce. Warszawa, 8 października 2010 The 1st OSH Congress in Poland. Warsaw, October 8, 2010	II s. okt.
Inauguracja nowej kampanii społecznej PIP i ZUS nt. bezpieczeństwa pracy w budownictwie Inauguration of the new PIP's and ZUS' social campaign on occupational safety in building industry	2
I Kongres Ergonomii „Ergonomia dla przyszłości”. Warszawa, 20-22 września 2010 The 1st Congress of Ergonomics „Ergonomics for the future”. Warsaw, September 20-22, 2010	4
Rozmowa z prof. dr. hab. inż. Leszkiem Pacholskim z Politechniki Poznańskiej An interview with Professor Leszek Pacholski of the Poznan's Technical University	5
Stres w pracy – gdzie obecnie jesteśmy? Stress at work – where are we currently? Dorota Żołnierczyk-Zreda	6
Bezpieczeństwo i higiena prac archeologicznych – na przykładzie praktyk studenckich Occupational safety and health in archeology – by example of student practices Wiktor Hejmdalski	8
Ramy prawne bezpieczeństwa w transporcie towarów niebezpiecznych (2) – klasyfikacja Legal framework for transportation of dangerous materials (2) – classification Krzysztof Łangowski	13
Uwarunkowania efektywności pracy ratowników wodnych Lifeguard's working environment as a key factor of rescue operation efficiency Iwona Michniewicz, Romuald Michniewicz	18
Nowe wymagania w projekcie europejskiej normy oświetleniowej New requirements included in the draft of the European lighting standard Andrzej Pawlak	22
Wybrane aspekty bezpieczeństwa pracy w procesach produkcji i przetwarzania PVC Selected aspects of occupational safety in production and processing of PVC Jolanta Surgiewicz	26
OBRAĐOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP ZUS i KRUS na rzecz zapobiegania wypadkom i chorobom zawodowym LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION ZUS and KRUS on occupational accidents and diseases prevention	30
Wręczono nagrody im. Haliny Kraheleskiej Halina Kraheleska awards delivered	31
ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS Wiesława Lempska	32
DONIESIENIA Z ZAGRANICZNYCH REPORTS FROM ABROAD	III s. okt.
Konferencja nt. środków ochrony indywidualnej. Bruksela, 1-2.02.2011 PPE Conference 2011. The European Lead Market for Protective Textiles and Clothing. Brussels, February 1 & 2, 2011	IV s. okt.

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A. wplaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratorka. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 22 532-87-31, 22 532-88-16, 22 532-88-19, 22 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wplaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumerata od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października br. Wplaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wplaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Iżabelin-Mościska, ul. Bakaliowa 4, tel. 22 355-05-60 do 66, fax 22 355-05-67, 68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 22 836-70-08.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Wydawca: Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Central Institute for Labour Protection
– National Research Institute**Adres wydawcy i redakcji:**00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 22 623-36-75
tel./fax: 22 623-46-48
www.ciop.pl
e-mail: bpredakcja@ciop.pl**Redaguje zespół i Komitet:**doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHAŁSKA
dr hab. inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komitetu)
mgr KAMIL P. JACH
(red. nac.), kajak@ciop.pl
mgr MICHALINA KONDEJ-
-MATAREWICZ
mgr ELZBIETA MAUER**Wydawnictwo jest indeksowane w:**
CISDOC, CISILO, OSHUPDATE, FIREINF,
NIOSH TIC, HSELINE,
INDEX COPERNICUS, OSH-BHPRękopisów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzega się również
prawo skracania materiałów
przeznaczonych do publikacji
oraz dokonywania poprawek
redakcyjnych.Artykuły są recenzowane.
Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia,
reklamy i wkładki, za których treść
nie odpowiada.**Opracowanie graficzne:**

Jolanta Maj

Skład: Empestudio Warszawa, ul. Drwali 13
Druk: EFEKT
Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Nakład: 2500 egz.XIX edycja konkursu na plakat bezpieczeństwa pracy pn. „Oświetlenie” – otwarcie wystawy ..... II s. okładki
The 13th edition of the poster competition entitled „Lighting” – exhibition openingOgólnopolski Konkurs Poprawy Warunków Pracy – rozstrzygnięcie 38. edycji 2
The National Competition for the Improvement of the Working Conditions – the 38th edition resultsDoskonalenie promowania bhp. XIII Konferencja Forum Liderów Bezpiecznej Pracy 4
OSH promotion improvement. The 13th conference of the Leaders of Safe Work ForumPracownicy tworzą system bezpieczeństwa. Dobre praktyki w Michelin Polska S.A. 6
Employees help create the occupational safety system. Good practices in Michelin Polska S.AOcena komfortu i obciążenia cieplnego człowieka z zastosowaniem wirtualnych manekinów termicznych
Evaluation of human' thermal comfort and heat stress using virtual thermal manikin
Anna Bogdan ..... 8Badanie efektywności zarządzania zasobami ludzkimi w aspekcie bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia
w przedsiębiorstwie (3)
Research on human resources management in terms of occupational safety and health in a company (3)
Jan Rzepecki ..... 12Skuteczność programów modyfikacji zachowań niebezpiecznych – doświadczenia zagranicznych przedsiębiorstw
Effectiveness of programmes modifying unsafe behaviours in enterprises
Małgorzata Pęciłło ..... 16Warunki pracy pracowników tymczasowych – badania ankietowe
Working conditions of part-time employees – survey results
Barbara Krzyżków ..... 20Mikroprocesorowy wskaźnik dozymetryczny do monitorowania narażenia na hałas w środowisku pracy
Microprocessor dosimetric indicator for monitoring exposure to noise at work
Leszek Morzyński, Tomasz Krukowicz ..... 2464. posiedzenie Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń
Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy
63th meeting of the Interdepartmental Commission for Maximum Admissible Concentrations
and Intensities for Agents Harmful to Health in the Working Environment
Jolanta Skowroń ..... 27Przegląd najnowszych publikacji Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy
A review of the latest publications of the European Agency for Safety and Health at Work
Agnieszka Młodzka-Stybel ..... 28ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW
ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS
Wiesława Lempka ..... 32DONIESIENIA Z ZAGRANICY ..... III s. okł.
REPORTS FROM ABROAD**WARUNKI PRENUMERATY**

RUCH S.A.: wpłaty na okresy kwartalne do 5 każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 22 532-87-31, 22 532-88-16, 22 532-88-19, 22 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumerata od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakaliowa 4, tel. 22 355-05-60 do 66, fax 22 355-05-67, 68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 22 836-70-08

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Fot. Archiwum CIOP-PIB

Wydawca: Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Central Institute for Labour Protection
– National Research Institute**Adres wydawcy i redakcji:**00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 22 623-36-75
tel./fax: 22 623-46-48
www.ciop.pl
e-mail: bpredekacja@ciop.pl**Redaguje zespół i Komitet:**doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHARSKA
dr hab. inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komitetu)
mgr KAMIL P. JACH
(red. naczk.); kaja@ciop.pl
mgr MICHAŁINA KONDEJ-
-MATAREWICZ
mgr ELŻBIETA MAJER**Wydawnictwo jest indeksowane w:**CISDOC, CISILO, OSHUPDATE, FIREINF,
NIOSTIC, HSELINE,
INDEX COPERNICUS, OSH-BHPRękopisów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzega się również
prawo skracania materiałów
przeznaczonych do publikacji
oraz dokonywania poprawek
redakcyjnych.
Artykuły są recenzowane.
Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia,
reklamy i wkładki, za których treść
nie odpowiada.**Opracowanie graficzne:**

Jalanta Maj

Skład: EmpestudioWarszawa, ul. Drwali 13
Druk: EFEKT
Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Nakład: 2500 egz.

Działalność Forum Liderów w 2010 roku The activity of the Safe Work Leaders' Forum in 2010 <i>Agnieszka Szczygielska</i>	2
ESENER. Europejskie badanie przedsiębiorstw na temat nowych zagrożeń w środowisku pracy ESENER. A survey of European enterprises on new risks in the working environment <i>Agnieszka Młodzka-Stybel</i>	5
Nowości w portalu Międzynarodowej Organizacji Pracy News on the ILO portal <i>Barbara Szczepanowska</i>	8
Palenie wyrobów tytoniowych – czynne i bierne zagrożenia chemiczne Smoking tobacco products – active and passive chemical hazards <i>Wojciech Domański, Zbigniew Makles</i>	11
System elektronicznego monitoringu parametrów środków ochrony indywidualnej Electronic system for monitoring parameters of personal protective equipment <i>Grzegorz Gralewicz, Marcin Jachowicz, Krzysztof Baszczyński</i>	16
Elektroniczny sygnalizator przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu pod ochronnikami słuchu Electronic signal device supporting prevention of exposure of earmuff users to noise <i>Tomasz Krukowicz</i>	19
Praca na wysokości. Sport ekstremalny? High altitude work. Extreme sports? <i>Paweł Kaczyński</i>	22
Konsultacje. Znowelizowane metody oznaczania substancji chemicznych (3) Consultations. New methods of signifying chemical substances (3) <i>Ewa Gawęda</i>	25
OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP Ukierunkowane kontrole, skuteczniejsza prewencja – program działania Państwowej Inspekcji Pracy na 2011 r. .... LABOUR PROTECTION COUNCIL IN SESSION Focused inspections, more efficient prevention – National Labour Inspectorate 2011 agenda	28
ODPOWIADAMY NA PYTANIA CZYTELNIKÓW ANSWERING OUR READERS' QUESTIONS <i>Wiesława Lempska</i>	29
Roczny spis treści 2010	30
Contents of the 2010 volume	
DONIESIENIA Z ZAGRANICY	32
REPORTS FROM ABROAD	
17. edycja konkursu Państwowej Inspekcji Pracy „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” ..... III s. okł. 17th edition of the competition of the National Labour Inspectorate „The employer and safe work”	

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A.: wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratara. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 22 532 87-31, 22 532 88-16, 22 532 88-19, 22 532 88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku, do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia br., do 31 maja – prenumerata od 1 lipca br., do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października br. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także na adres www.poczta-polska.pl/prenumerata. Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER S.A.: 05-080 Izabelin-Mościska, ul. Bakaliowa 4, tel. 22 355-05-60 do 66, fax 22 355-05-67,68 oraz GARMOND PRESS S.A.: 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel./fax 22 836-70-08.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

Fot. Archiwum CIOP-PIB